

Rekabet Kurulu Novonesis Grubu Hakkında “Eksik ve Yanlış/Yanıltıcı Bilgi” Verilmesi Nedeniyle İdari Para Cezası Uyguladı

Rekabet Kurulu (“**Kurul**”), Novonesis A/S ve iştirakleri (“**NOVO**”) hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (“**RKHK**”) m. 6 kapsamında başlattığı soruşturma sürecinde, bilgi ve belge taleplerine eksik, yanlış ya da yanıltıcı yanıt verilmesi nedeniyle, RKHK m. 16. ve 17 çerçevesinde idari para cezası uygulanmasına karar verdi.¹

A. Karara Konu Bilgi Talepleri

Rekabet Kurumu (“**Kurum**”), NOVO’nun endüstriyel enzim pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullandığı ve rakiplerini dışladığı iddialarını incelemek üzere başlatılan ön araştırma ve soruşturma sürecinde NOVO’dan çeşitli bilgi ve belgeler talep etmiştir.

İlk olarak soruşturma aşamasında 27.01.2025 tarihli yazısı ile peynir mayası satışlarına ilişkin 2019-2024 yılları arasındaki sözleşmelerin sunulması talep edilmiştir. Bunun üzerine NOVO, peynir mayası alanında faaliyet gösteren CHR Holding’in NOVO bünyesinde birleştiği 2024 yılı sonrasına ilişkin sözleşmeleri 04.02.2025 tarihinde sunmuştur. Teşebbüs, 2019-2023 dönemine ait sözleşmeleri ise CHR Holding’in devralınmasından önceki döneme ait olmaları ve o dönemde bu sözleşmelerin tarafı olan CHR Holding’in NOVO’dan bağımsız bir teşebbüs olması sebebiyle Kurum ile paylaşmamıştır. NOVO, Kurum tarafından söz konusu sözleşmelerin 05.03.2025 tarihli yazı ile tekrardan talep edilmesi üzerine, bunları 11.03.2025 tarihinde Kuruma sunmuştur.

Kurum, soruşturma aşamasında ayrıca NOVO bünyesinde Türkiye’de enzim satışı yapan teşebbüslere ilişkin bilgi talebinde bulunmuştur. NOVO, 14.03.2025 tarihli cevap yazısıyla bu talebe yanıt vermiştir. Verilen cevapların, yaklaşık bir yıl önce ön araştırma aşamasında NOVO tarafından aynı soruya verilen cevaplardan bazı farklılıklar içerdiği tespit edilmiştir. Şöyle ki ön araştırma aşamasında sunulan cevapta Türkiye’de enzim satışı yapan

teşebbüsler arasında Novozymes Kuzey Amerika’nın bulunduğu açıkça belirtilmiş, soruşturma aşamasında sunulan cevapta ise bu bilgiye yer verilmemiştir. Buna ek olarak soruşturma aşamasında Novo Nordisk iştiraklerinin Türkiye’de enzim satışından gelir elde ettiği bilgisi verilmiş, ancak ön araştırma sürecinde bu konuda herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Son olarak Kurum, NOVO’dan fungal alfa amilaz alıcısı olan altı teşebbüse ilişkin 2017-2025 dönemini kapsayan sözleşmeleri talep etmiştir. NOVO, bazı müşterilere ait sözleşmeleri belirli yıllar için Kuruma sunmuş, diğer bazı yıllar için ise herhangi bir sözleşmesel ilişki bulunmadığını beyan etmiştir. Bununla birlikte bazı müşteriler için bazı yıllar bakımından ne bir sözleşme sunulmuş ne de bir açıklama yapılmıştır. Örneğin bir müşteri bakımından 2021-2024 dönemine ilişkin sözleşmeler sunulmuş, 2017-2018 yıllarında söz konusu müşteri ile sözleşmesel ilişki bulunmadığı ifade edilmiş, ancak 2019 ve 2020 yılları açısından ise herhangi bir sözleşme veya bilgi sunulmamıştır. Yine başka bir teşebbüs bakımından 2020-2024 yıllarına ait sözleşmeler paylaşılmış, diğer yıllara ilişkin ise herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Bu nedenle bazı teşebbüslerle olan sözleşmesel ilişkinin sürekliliği hakkında bilgi ve belgeler eksik kalmıştır.

¹ Rekabet Kurulu’nun 27.03.2025 tarih, 25-13/297-140 sayılı kararı. <https://www.rekabet.gov.tr/Karar?kararId=5b98511a-3c7a-4477-af58-b4441e2d0986> (Erişim Tarihi: 08.09.2025).

B. Kurulun Değerlendirmesi

Kurul, 2019-2023 dönemine ait peynir mayası satışı sözleşmeleri sonradan iletilmiş olsa da bunu yeterli görmemiş ve ilk bilgi talebinde bu sözleşmelerin sunulmamış olması sebebiyle NOVO tarafından eksik bilgi verildiği sonucuna varmıştır. Kurul, birleşme ve devralma işlemlerinde külli halefiyet hükümlerine atıfla devralanın sorumluluğunun söz konusu olduğunu, dolayısıyla birleşme öncesi döneme ilişkin sözleşmelerin gönderilmemesinden kaçınılmayacağını belirtmiştir.

Kurul, gerek soruşturma aşamasında Novozymes Kuzey Amerika'nın enzim satışı ile iştigal ettiği bilgisinin verilmemesinin gerekse de Novo Nordisk bünyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye'deki enzim satışı faaliyetlerinden ön araştırma sürecinde bahsedilmemiş olmasının da yanlış ve yanıltıcı bilgi sunulması niteliğinde olduğu kanaatine ulaşmıştır.

Son olarak Kurul, fungal alfa amilaz müşterileri ile yapılan sözleşmelerin bazıları hakkında bilgi verilmemesini de eksik bilgi sunumu olarak nitelendirmiştir.

Yukarıda açıklamalar neticesinde Kurul, NOVO tarafından RKHK m.16/1-(c) çerçevesinde eksik ya da yanlış ya da yanıltıcı bilgi verildiği sonucuna varmış ve bu doğrultuda NOVO hakkında RKHK m.16/1-(c) uyarınca yıllık gayri safi gelirinin %0,1'i oranında ceza uygulanmasına karar vermiştir.² Kurul, ayrıca sunulmayan fungal alfa amilaz müşteri sözleşmeleri bakımından m.17/1-(c) uyarınca bilgi belge talebine cevap için öngörülen sürenin son gününden teşebbüsün cevapları gönderdiği

tarihe kadar eksik bilgi sunumunun devam ettiği her gün için yıllık gayri safi gelirin %0,15 oranında günlük nispi ceza uygulanmasına hükmetmiştir.

Söz konusu karar oyçokluğuyla alınmıştır. Karara muhalif kalan Kurul üyesi, karşı oy yazısında NOVO tarafından hatalı/eksik bilgi verilmiş olsa dahi idari para cezası uygulanabilmesi için bunun "yanlış/yanıltıcı bilgi verme" seviyesinde olup olmadığının ayrıca belirlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

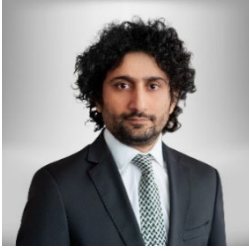
C. Sonuç

Bahis konusu karar, Kurulun teşebbüslerce bilgi ve belge taleplerine verilen yanıtlardaki tutarsızlık, eksiklik ve çelişkiler konusunda tolerans seviyesinin yüksek olmadığına işaret etmektedir. Dolayısıyla teşebbüslerin, Kurum tarafından iletilen bilgi ve belge taleplerini cevaplarken çok titiz davranması gerekir.

Diğer yandan teşebbüslerce özen gösterilse dahi Kurum tarafından çok sayıda bilgi ve belgenin talep edildiği durumlarda, teşebbüslerce verilen cevaplarda eksikliklerin ortaya çıkmasının veya bazı yorum hatalarının bulunulmasının doğal olduğunu belirtmek gerekir. Bu sebeple RKHK m.16/1-(c) kapsamında bir değerlendirme yapılırken, teşebbüsün bu konudaki niyetinin ve söz konusu eksikliğin veya yanlış/yanıltıcı bilginin Kurul kararının sonucuna etki edip etmediğinin de Kurul tarafından dikkate alınması gerektiği kanısındayız. Özellikle basit maddi hatalar veya talebin yanlış yorumlanması sebebiyle eksik bilgi verilmesi, her zaman için yaptırım uygulanmasına neden olmamalıdır.

² Her ne kadar Kurul, kararın gerekçe kısmında 2024 öncesi peynir mayası sözleşmelerinin ilk seferde gönderilmemesini NOVO'nın sorumluluğunu doğurucu nitelikte eksik, yanlış ve yanıltıcı bilgi sunulması olarak değerlendirmiş olsa da kararın sonuç kısmında bu nedenle idari para cezası verildiğine dair bir açıklamaya yer verilmemiştir.

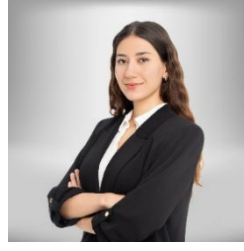
Daha fazla bilgi ve destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Kadir BAŞ

Ortak

k.bas@lbfpartners.com

Büşra Karabudak

Avukat

b.karabudak@lbfpartners.com